

Træk af Gjesings historie (3)

Johan Andersen, Golfvungen 24 har glædet os med nedenstående artikel.

Johan Andersens forældre drev slagterforretning i Tarp i over 40 år, og ved at være med sin far ude på landture med slagtervognen fik han stort kendskab til beboerne i oplandet.

Da Johan Andersen som ingeniør på Stadsingeniørkontoret forestod kloakeringen af Gjesing Nord området i 70- og 80-erne fik han mange hyggelig samtale med gårdmændene.

Johan Andersen Fortæller:

Børnemælksgård

I Gjesing lå én af de flotteste stalde i miles omkreds. Viggo Lønne havde det, der hed børnemælksbesætning, dvs. at dyrene var under stadig dyrlægekontrol og stalden var tophygienisk, dvs. at der var riflede klinker på gulvene og hvide fliser op i 2 meters højde, og alle skrappe forholdsregler blev overholdt til punkt og prikke. Mælken tappede de selv på flasker som så blev distribueret gennem et mejeri.

Gjesing under 2. Verdenskrig

Igennem Gjesing var der under 2. Verdenskrig både løbegrave, tankgrave og minefelter på kryds og tværs. Mange er de dyr, der kom til skade eller omkom i disse minefelter.

Minerne

Minerne var hovedsagelig

flaskeminer, som var forbundet med tråde, således at når mennesker eller dyr kom ind i minefelterne og enten sparkede til trådene eller trådte på dem – ja – så eksploderede en hel flok miner omkring den som var derinde, og højst sandsynligt ville vedkommende blive lemlæstet eller dræbt.

Mange er de dyr, der endte deres liv der, og enkelte mennesker kom tilskade, når de fx ville ind og hjælpe et dyr, der lå lemlæstet i minefeltet.

Her i Gjesing bor der i dag en mand, der som helt ung sammen med sin lillebror (min bedste skolekammerat) ville ind i minefeltet for at hjælpe et nødstedt dyr. Den store af drengene kom til at træde på en snor mellem minerne, og der ved sprang der nogle miner og rev foden af ham medens krudtslammet sprøjtede omkring og ramte lillebroderen i hovedet, således at han til sin død var fyldt af blå pletter i ansigtet.

Udkigstårnet

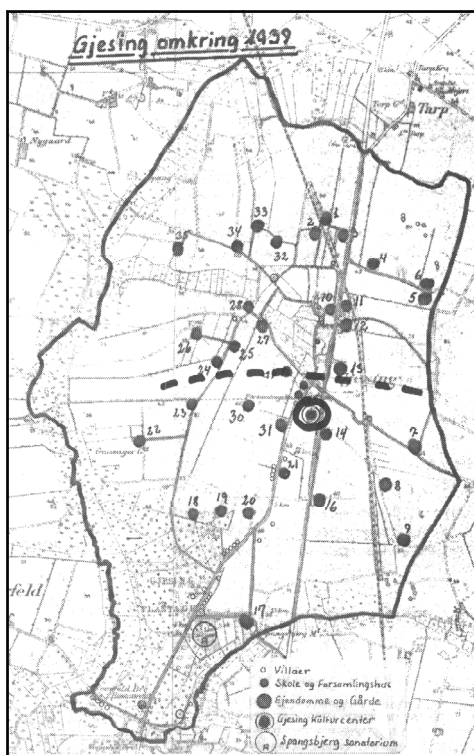
Nede i kanten af Nørreskoven ligger der en lille forhøjning som tyskerne lavede, og på den blev der bygget et udkigstårn, som stod indtil de første huse langs skoven blev bygget.

Fra dette tårn kunne man se vidt omkring, og det var sjovt at stå deroppe og så se ud over et landskab, hvor man stort set kendte alle der boede i området.

Skolen

Den 1. Maj 1939 begyndte jeg i 1. Klasse i Gjesing Skole (- Den, der lå ved rundkørselen ved Gjesing Centret!).

Vores lærerinde hed frk. Nielsen, og vi børn elskede hende over al måde. Hun var ikke fuldt uddannet og måtte kun have de små klasser (1-2 årg.), medens lærer Petersen om sommeren havde de andre årgange.

Gjesing omkring 1939

Ringvejen er indtegnet stiplede, sådan som den er beliggende i dag.

Man kan nok genkende forløbet af Stormgade og noget af Gl. Vardevej samt Vester Gjesingvej

De små sorte cirkler er ejendomme og gårde.

Den store ring er "Gjesing Kulturcenter" dvs. Ejnar Hansens lade (ved Radio Holm – Harald Nyborg), hvor der som beskrevet i teksten var skolestue under krigen fra 1943, da tyskerne tog både skole og forsamlingshus.

De få villaer dengang var fortrinsvis placeret langs Gl. Vardevej.

Vinterlæreren

Om vinteren blev han aflastet af noget, vi kaldte en vinterlærer. Han tog sig af 3. og 4. Årgang, medens lærer Petersen selv tog sig af 5. - 7. Årgang. Undertiden vikarierede hans kone for ham.

9. April 1940

Den 9. April 1940 var der ikke mange børn, der kom i skole, og dem der kom blev sendt hjem igen. Men snart blev skolegangen normal igen, og det varede et par år, inden der igen skete noget væsentligt.

Eksamensdagen

Eksamensdagen var en festdag, for da kom hele skolekommissionen med sognepræsten som formand, alle i fint tøj, og til lejligheden var vi børn også stadset op.

Vi blev nævnt ved navns nævnelse én for én og skulle så først læse et stykke op, og senere skulle vi op til tavlen for at regne nogle opgaver, som blev dikteret.

Når alle havde været gennem skærsilden, gik lærere og skolekommissionen ind og voterede, om vi havde bestået eksamen

(de drak vist nok mere kaffe og talte om ungerne opførelse i almindelighed, for der var ingen der dumpe i den tid, jeg gik på Gjesing skole).

Herefter blev klassen kaldt ind igen, og jubelen var uendelig, da vi fik at vide, at alle havde bestået med glans.

I skolen var der en god tone og et godt kammeratskab.

Vi græd af kulde

Om vintrene først i fyrerne skal siges, at de var meget hårde og uhyggeligt kolde. Det var de omtalte isvintre, og når vi børn fra Tarp på vej til skole kom til Gjesing bro, var vi så forfrosne, at vi græd af kulde.

Heldigvis var gårdejerne så forstående, at de lukkede staldene op for os, således at vi kunne få lidt varme. Hvor kan en stald være skøn lun, når man fryser så meget.

Nu må man ikke tro, at vi frøs fordi vi ikke måtte få tøj, men det kunne ikke skaffes for penge, så der blev syet om og syet om. Helt ærlig, så tror jeg, at vi dengang var mere tilfredse og glade, når vi fik noget nyt tøj.

Jeg er ikke helt fri for at mene, at måske er det nu gået i den anden grøft, for aldrig har der været så meget godt og smart tøj som i dag. En ting der glæder mig meget er, at der nu igen er ved at være forskel på arbejdstøj og festtøj (det sidste var en sidebemærkning!).

”Gjesing Kulturcenter”

Senere i krigen (1943) tog tyskerne så både skolen og forsamlingshuset, og hvad skulle man så gøre, for børnene skulle have noget skolegang.

Gode råd var dyre, men så blev der i Ejnar Hansens lade (der hvor Radio Holm nu har parkeringsplads) bygget en skolestue med bibliotek og gang.

Der blev udvist en kolossal aktivitet i dette lokale, idet der var undervisning for 7 årgange samt ungdomsskole – og forskellige foreninger brugte lokalet om eftermiddagen efter skolegang og om aftenen, så I kan tro, der var liv i ”Gjesing Kulturcenter” (Se kort ”Gjesing omkring 1939”).

Bombardement af Flyvepladsen

En sommersøndag eftermiddag (27. August 1944) løb vi børn og legede ude på gaden i Tarp. Pludselig kom der en meget stor flok engelske flyvemaskiner lavt ind over Tarp og Gjesing og smed en hel masse bomber.

Tyskerne skød efter dem det bedste, de havde lært, hvorfor granatsplinter sprøjtede rundt omkring os børn, og vi styrtede ind i bagerbutikken i Tarp (jeg tror aldrig, der har været så mange mennesker på én gang i butikken, hverken før eller senere).

”Hvor er ungerne?”

Den samme formiddag var mor cyklet med sin søster og svoger. Min lillesøster var ude at lege med sine veninder og jeg med mine kammerater. Far sov middagsøvn, da han blev vækket af det

Gjesing omkring 1978

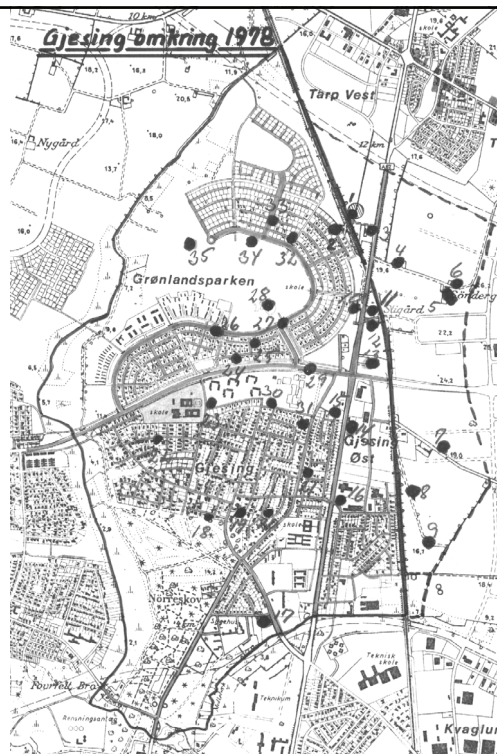
Stormgade (hovedvej 12) anlagdes 1935, Spangsbjerg Møllevej omkring 1964. Det samme gjaldt Golfvej og Vestervangskvarteret.

Gjesing Nord påbegyndtes op til kommunesammenlægningen i 1969.

Vestgrænsen af Gjesing følger Fourfeld Bæk. Arbejdet på Krestien, der følger bæken, blev påbegyndt som nødhjælpsarbejde i 1941.

Syd for Gjesing Ringvej kan man skimte Vestervangsskolen og Gjesingparkens fem blokke.

Selskabet ”Esbjerg-Gjesing Plantage” stiftedes 1890, og det blev begyndelsen til Nørreskoven.

infernalske spektakel fra flyvemaskiner og eksploderende bomber, og hans første tanke var: "Hvor er ungerne?".

Nødslagtinger

Vi var efterhånden blevet samlet, da dyrlægen kom kørende og ville have far med ud at skyde nogle dyr, der var blevet invaliderede under bombeangrebet.

Først kom vi ned til en ejendom øst for banen i Gjesing, hvor vi skulle slå en ko ned. Derefter kørte vi til Oxvang, hvor der stod en skrigende hest foran et tørvelæs. Jeg har aldrig hørt så hjerteskrærende lyd, som den der kom fra hesten. Der var kommet en gloende granatsplint skråt ind fra haleroden, og vi fandt den helt fremme ved bringen på hesten, da den var slagtet.

I tysker-bunkeren

I Gjesing skole gik jeg i klasse med en pige, som denne søndag eftermiddag sammen med sin far ville gå hen til en nabo, men da flyverne kom, løb de ned i en bunker, og de hørte et øredøvende brag.

Da de – sammen med en tysk soldat, der også var løbet ned i bunkeren – ville op, opdagede de, at bunkeren var drejet næste en halv omgang rundt. Hvis ikke den tyske soldat havde haft sin feltspade, er det ikke godt at vide, hvad der ville være sket.

Huset jævnet med jorden

Da de kom op, så de, at deres hjem var fuldstændig jævnet med jorden. Til alt held var hendes mor ude på gårdspladsen da bomben faldt, og ingen i familien led personskade.

Gårdejer Olav Willadsen, Solbakkegård, har et luftfotobillede af gården, hvorpå man kan tælle ar efter ca. 30 bomber. Gården var da også kun en stor stak brokker, da den eftermiddag var gået.

"De gode, gamle dage."

Mange er de gårde og ejendom-

me her i området, som jeg har set jævnet med jorden. Det kan vel ikke være andet end at man sommetider lader tankerne gå tilbage og så spørger sig selv: "var det nu bedre i de gode, gamle dage?".

Udviklingen i Gjesing efter krigen 1940-45

I de første år efter krigen gik udviklingen forholdsvis stille og roligt, dog begyndte Esbjerg at mangle kolonihaver.

Når man først er Begyndt.....

Nogle af gårdmændene begyndte så småt at udstykke deres jorder, og når de først var begyndt herpå, var det nødvendigt at fortsætte.

Opkøb af gårdene

Senere begyndte Bryndum og Esbjerg kommuner at opkøbe gårdene efterhånden som de blev udbudt til salg, og så tog udviklingen fart.

Udstykning

I Gjesing Nord er der over 700 parceller, og i området syd for Ringvejen er der ca. 750 parceller

foruden hvad der allerede er bygget af lejligheder og ejerlejligheder.

Det vil sige, at der i dag (1978) er i alt 2700 boliger i Gjesing, og det er jo noget mere end de ca. 70 boliger, der var i min barndom.

De dejlige cykel- og Gangstier

En ting glæder mig meget, og det er den måde, området er bygget op på – jeg tænker her på alle de dejlige cykel- og gangstier, der er udført i området, og jeg vil på det varmeste anbefale borgerne at bruge dem. Der er jo ingen mening i, at der bliver ofret millioner af kroner på at sikre borgerne i trafikken, når stierne ikke bliver brugt tilstrækkeligt.

Brug stierne!

Jeg synes, at vi her skulle hjælpes ad med at gøre det moderne at bruge stierne – og hvis I skal være helt ærlige – synes I så ikke, at vi her i Gjesing har betalt nok på trafikens alter?

Skulle det være nødvendigt at betale ret meget mere der – det er bl.a. op til borgerne at afgøre det.

*Med venlig hilsen
Johan Andersen
Golfvangen 24*

Artiklen er en bearbejdelse af materiale fra en gæsteoptræden i en 5. Klasse på Vestervangs-skolen i 1978.

"EN PRAKTISK SØ" stod der under et avisbillede fra slutningen af 80-erne af søen nordvest for Bilka-krydset. Johan Andersen har som ingeniør på Stadsingeniørkontoret stået for arbejdet med søen, som – udover at være en lille oase – er et forsinkelsesbasin for regnvand fra Kjersing-området m.m. Regnvandet fra området samles og forsinkes i søen inden det via regnvandsledninger, Gjesing bæk og Fourfeld bæk ledes ud i havet.